

Gevangenen: categorieën en aantallen

Wij komen nu tot de gevangenen der 'officiële' concentratiekampen.

Eerder gaven wij weer dat er bij het uitbreken van de tweede wereldoorlog ca. twintigduizend gevangenen waren, van wie meer dan de helft tot de 'asocialen' behoorde. De politieke gevangenen vormden dus slechts een minderheid, want, zo men al de Jehova's Getuigen als een verwante groep kan zien (ook zij waren als ideologische tegenstanders van het Derde Rijk gearresteerd), dat gold niet voor de (naast de 'asocialen') in de kampen ondergebrachte homoseksuelen, misdadigers, Joodse 'remigranten' en andere Joden; veel van die andere Joden waren opgesloten omdat zij 'rassenschande' bedreven zouden hebben.

Al in de laatste maanden van '39 nam het aantal Duitse politieke gevangenen toe: talrijke communisten en socialisten die tevoren een periode in concentratiekampen doorgebracht hadden, onder hen ook diegenen aan wie ter gelegenheid van Hitlers vijftigste verjaardag (20 april '39) gratie verleend was, werden opnieuw gearresteerd en nu voor onbepaalde tijd opgesloten. Spoedig kwamen daar Tsjechoslowaken bij en vooral Polen. Alleen al in Dachau werden tussen februari '40 (toen verdween de *SS-Totenkopf-Division* en werd het kamp als concentratiekamp heropend) en oktober '40 omstreeks twintigduizend Polen ingeschreven. Geen land werd door de *Wehrmacht* onder de voet gelopen of er kwamen spoedig burgers uit dat land in de 'officiële' concentratiekampen terecht en dan niet alleen burgers die de betrokken nationaliteit hadden, maar ook personen van andere nationaliteit. Van die laatsten werd een grote groep gevormd door de vluchtelingen uit republikeins Spanje die in '39 Frankrijk binnengekomen waren; ca. tweehonderdduizend hunner bevonden zich in mei-juni '40 in Franse interneringskampen, maar enkele duizenden mannen waren toegetreden tot een hulpdienst van het Franse leger, de *Formation des Travailleurs Étrangers*. De leden van die hulpdienst werden aanvankelijk als krijgsgevangenen beschouwd, maar in de eerste helft van '41 werden zij, tezamen met enkele duizenden geïnterneerden, onder wie vrouwen en kinderen, naar verschillende concentratiekampen overgebracht. Ca. achtduizend Spanjaarden, mannen en jongens van twaalf jaar af, kwamen in Mauthausen terecht (van die achtduizend zijn slechts zestienhonderd in leven gebleven), de vrouwen, de jongens beneden de twaalf jaar en de meisjes werden in hoofdzaak naar Ravensbrück gestuurd.

Wat de Duitse gevangenen betreft: afgezien van de al genoemde communisten en socialisten, werden van september '39 af ook willekeurige Joden, nieuwe groepen homoseksuelen, Jehova's Getuigen, maar